

Για την πόλη... και πάλι

ΛΕΜΕΣΟΣ...

Αυτή η «μυστήρια πόλη»

Σε ένα παράνομα ημικατεδαφισμένο σπίτι στη Λεμεσό φαίνεται ακόμα η μπογιά του graffiti: «Δεν έχετε δικαίωμα να περιφρονείτε το παρελθόν». Ψιλά γράμματα για το μένος των νεόπλουτων της Ερωνήσου. Κάθε μέρα σχεδόν εξαφανίζονται κτίρια απ' τους γνωστούς δρόμους. Και κάθε λίγους μήνες θα ξεσπάσει και πάλι το σκάνδαλο. «Γκρέμισαν το τάδε αρχοντικό». «Θέλουν να κάμουν την βιβλιοθήκη καζίνο».

Είναι παράξενη πόλη η Λεμεσός. Παρά την μετατροπή κάθε σπιθαμής γης σε εμπορεύσιμο οικόπεδο υπάρχει μια μυστήρια ώρες ώρες αντίσταση που συντηρεί μνήμες της παλιάς πόλης. Ίσως το πιο ενδιαφέρον να είναι η δημιουργία μιας διάθεσης συνειδητής αντίστασης ανάμεσα σε ένα μέρος του «χώρου» (εναλλακτικού, οικολογικού) και των περιχώρων. Οι πρωτοβουλίες που ξεκίνησαν το 1990 για τη διάσωση του κινηματογράφου Ριάλτο και των διατηρητέων γενικότερα συνεχίστηκαν και το '91 με την πρωτοβουλία ενάντια στην δημιουργία πάρκινγκ δίπλα στο παντοπωλείο και το καλοκαίρι του '92 με την πρωτοβουλία για τη διάσωση του αρχοντικού της οδού Ιερουσαλήμ -μια πρωτοβουλία που κατέληξε στην ανακήρυξη 144 σπιτιών σε διατηρητέα. Κατά κάποιο τρόπο η κινητοποίηση του '92 και η επιτυχία της ολοκλήρωσε τον Κύκλο που ξεκίνησε το '90. Αναπόφευκτα αυτή η συνειδητή διάθεση αντίστασης έχει να κάνει με την ανθρωποκεντρική στροφή 2 οικολογικών ομάδων της πόλης -της Πράσινης Ηχώς που είναι και το ιστορικό στέκι των «ανένταχτων» στα κοινά της Λεμεσού, και των Φίλων της Γης που έχουν εξελιχθεί τα 2-3 τελευταία χρόνια στην πιο δυναμική ομάδα παρέμβασης στα οικολογικά θέματα. Αυτή ανέλαβε ουσιαστικά και το κύριο βάρος της κινητοποίησης του καλοκαιριού, διαθέτοντας το γραφείο και τις πηγές στη διάθεση της πρωτοβουλίας πολιτών.

Πώς να φτιάξετε μια πρωτοβουλία πολιτών ή πώς να γίνεται καταλύτης στους καυγάδες της εξουσίας

Η εκπληκτική μεταστροφή του Δημοτικού Συμβουλίου μετά από δυο βδομάδες κινητοποιήσεων είναι ίσως χαρακτηριστική του πόσο ευάλωτη είναι η τοπική εξουσία σε τέτοια θέματα. Στην αρχή τόσο ο πολιτικός μηχανικός του Δήμου όσο και η πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου είχαν αποφανθεί ξεκάθαρα ότι το αρχοντικό της οδού Ιερουσαλήμ, ήταν χαλαμάντουρο που έπρεπε να κατεδαφιστεί. Όταν η «πρωτοβουλία» (που ξεκίνησε ουσιαστικά από το καφενείο του παντοπωλείου ένα Σάββατο πρωί), εμφανίστηκε σαν η τοπική φωνή που συνηγορούσε με το σύνδεσμο αρχιτεκτόνων για την ιστορική σημασία του κτιρίου, η εικόνα άρχισε να μεταβάλλεται. Σε μια απρόσμενη κίνηση ορισμένοι δημοτικοί σύμβουλοι άλλαξαν στρατόπεδο και το Συμβούλιο τάχθηκε ξαφνικά ενάντια στην κατεδάφιση. Τα «στρατόπεδα» ακολούθησαν τότε τον κλασικό διαχωρισμό -η αριστερά υποστήριζε τη διατήρηση, η δεξιά την κατεδάφιση. Η αντιπρόεδρος ωστόσο αποφάσισε να τηρήσει αποχή όταν η πρωτοβουλία (παρά τις κάποιες εσωτερικές διαφωνίες) αποφάσισε να δημοσιοποιήσει ότι η εταιρεία που σκόπευε να κατεδαφίσει το αρχοντικό άνηκε στην οικογένεια Συκοπετρίτη. Η αντιπρόεδρος του Δ.Σ. Τ. Συκοπετρίτου, θεώρησε τότε ότι για λόγους ευθιξίας έπρεπε να απόσχει από την ψηφοφορία διευκολύνοντας έτσι την ανατροπή της προηγούμενης απόφασης για κατεδάφιση.

Ήταν φανερό ότι παίζονταν «κόντρα παιχνίδια» στο Δημαρχείο με τις κατεδαφίσεις. Η ύπαρξη της πρωτοβουλίας και της συσπείρωσης διαφόρων περιβαλλοντικών και επιστημονικών ομάδων ενάντια στην κατεδάφιση και η δημοσιοποίηση των θέσεων τους απ' τα τοπικά ραδιόφωνα, έδωσε την ευκαιρία στη μειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου (την αριστερά) να πάρει το πάνω χέρι στις

δημόσιες σχέσεις και την προβολή των θέσεων της. Ουσιαστικά η παρέμβαση της πρωτοβουλίας λειτούργησε σαν καταλύτης στις ισορροπίες του Συμβουλίου. Το σκηνικό είχε μεταβληθεί –αντί για κατεδάφιση ενός «χαλαμάντουρου» για την προστασία των πολιτών όπως παρουσιάστηκε αρχικά το θέμα, μεταβλήθηκε σε «υπεράσπιση της ιστορικής μνήμης» της πόλης που ήθελαν να την ισοπεδώσουν για φτηνό κέρδος. Αυτή ήταν ουσιαστικά και η λειτουργία της έμφασης στην εταιρεία Συκοπετρίτη –αφαιρούσε απ’ τους υποστηρικτές της κατεδάφισης το επιχείρημα ότι η νομοθεσία για τα διατηρητέα αδικούσε τους μικροϊδιοκτήτες.

Η ίδια η εταιρεία έκανε μετά ότι μπορούσε να ενισχύσει την κινητοποίηση. Παρά την απαγόρευση προσπάθησε δυο φορές να κατεδαφίσει το κτίριο αυθαίρετα. Ήταν φανερό ότι μερικοί διευθυντές σε κάποια γραφεία, θεωρούσαν απαράδεκτη την κατάσταση να εμποδίζουν τα σχέδια τους μια ομάδα νεαρών και περιβαλλοντιστών. Ήταν μια φοβερή πάσα για την «πρωτοβουλία». Το θέμα μεταβλήθηκε αμέσως σε θέμα «ηθικής τάξης» και «Δημοκρατίας». «Ποιος κυβερνά τέλος πάντων σ’ αυτή την πόλη» ήταν το μήνυμα που παρουσιάστηκε με ταμπλώ στην καλλιτεχνική αγορά στο Κάστρο (η οποία σαν ανοικτός δημόσιος χώρος λειτούργησε και σαν χώρος έκφρασης). Αυτό το μήνυμα συνάντησε την οργή του ίδιου του Δημάρχου που ένοιωσε θιγμένος απ’ την παραγνώριση των αποφάσεων του Δημαρχείου. «Μας γράφουν» φέρεται να δήλωσε όταν έμαθε για την απόπειρα κατεδάφισης.

Μπροστά στην αυξανόμενη πίεση να κάνει κάτι το Δημαρχείο, το οποίο τώρα βρέθηκε και εκτεθειμένο σαν μια ανίσχυρή εξουσία, η πρωτοβουλία και οι φίλοι της Γης αποφάσισαν να οργανώσουν εκδηλώσεις στο κέντρο της Λεμεσού το Σάββατο. Από σύμπτωση, ή για να προλάβουν τα γεγονότα, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι αποφάσισαν να κάνουν έκτακτη συνεδρία το ίδιο Σάββατο. Στην έκτακτη συνεδρία αποφασίστηκε η κήρυξη 144 σπιτιών σαν διατηρητέων.

Ήταν σίγουρα η ολοκλήρωση των αιτημάτων του ’90 (ο κατάλογος με τα σπίτια υπήρχε από τότε). Ταυτόχρονα βέβαια 3-4 σπίτια όπως το Φώτο-Κίνα δεν τη γλύτωσαν. Αυτονόητα τα συμφέροντα εκεί δεν θα έχαναν το παιχνίδι. Ήταν όμως δύσκολο πλέον να συντηρήσεις ένα κίνημα. Η επιτυχία φαινόταν υπερμεγεθής μπροστά στο τι αναμενόταν.

Από οράματα πως πάμε;

Το ζητούμενο αυτών των πρωτοβουλιών που εμφανίζονται στη Λεμεσό για 2 χρόνια τώρα είναι η θετική τους πρόταση. Σαν μορφές αντίστασης ενάντια στην εμπορευματοποίηση της παλιάς πόλης υπήρξαν σίγουρα επιτυχημένες. Οι προτάσεις για Ιστορική συνέχεια όμως αναμένονται.

Θα πρέπει βέβαια να αναγνωρίσει κανείς τη δημιουργία της καλλιτεχνικής αγοράς στο Κάστρο (η οποία έγινε επίσης από μια ανάλογη «πρωτοβουλία») και τις εισηγήσεις προς το Δήμο που κατέληξαν στη διαμόρφωση της πλατείας μπροστά στο Παντοπωλείο. Και η διαμόρφωση μιας «εντός της πόλης» περιοχής από μπαράκια και στέκια στο τέλος της Αγίου Αντρέου (όπως είχαμε γράψει σε προηγούμενο Τραίνο) είναι σίγουρα εκφραστική ενός νέου πνεύματος. Όραμα όμως; Το ερώτημα παραμένει: Θα διαμορφώσουμε την πόλη ή θα είμαστε αιχμάλωτοι της; Πώς θα δημιουργηθεί «εκ των έσω» μια μεταμοντέρνα κοσμοπολίτικη πόλη σαν Ιστορική συνέχεια και όχι σαν εμπορική παραγγελία;

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Τραίνο στην πόλη \(Τεύχος 10\)](#), [Δεκαετία 1990-1999](#), [Λεμεσός, 1993](#), [Δημόσιοι Χώροι](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_10:poli

Last update: **2025/07/15 13:46**